

Mednarodna raziskava poučevanja in učenja TALIS 2008

mag. Mitja Sardoč
Nacionalni center raziskave TALIS
PEDAGOŠKI INŠTITUT, Ljubljana

Poročilo Mednarodne raziskave poučevanja in učenja TALIS je bilo pripravljeno v okviru projekta *Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v izobraževanju in usposabljanju – Evalvacija vzgoje in izobraževanja na podlagi mednarodno priznanih metodologij*, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad Evropske unije in Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Kateri so bili cilji in temeljna načela raziskave TALIS 2008?

Temeljni cilj raziskave **TALIS 2008** je bil zagotoviti relevantne in verodostojne podatke na področju dela učiteljev ter hkrati opraviti čim učinkovitejšo analizo različnih vidikov poučevanja in učenja.

Vodilna načela, ki so vplivala na razvoj strategije raziskave **TALIS 2008** so bila naslednja:

- *relevantnost politik;*
- *dodana vrednost* (mednarodna primerljivost podatkov);
- *usmerjenost k indikatorjem;*
- *veljavnost, zanesljivost, primerljivost in natančnost;*
- *interpretativnost;*
- *učinkovitost in gospodarnost izvedbe raziskave.*

Struktura raziskave TALIS 2008

- **Profil populacije učiteljev in šol, ki so sodelovale v raziskavi TALIS 2008**
- **Strokovno izpopolnjevanje učiteljev**
- **Prakse poučevanja ter prepričanja in stališča učiteljev**
- **Evalvacija šol ter povratne informacije in ocena učiteljev**
- **Vodenje za učenje: vodenje šol in stili upravljanja**

[Profil populacije učiteljev in šol, ki so sodelovale v raziskavi TALIS 2008]

Vidiki preučevanja profila populacije **učiteljev** in **šol** v raziskavi TALIS 2008:

- Profil **učiteljev** in **ravnateljev** v sodelujočih državah
  - profil *učiteljev*, ki so sodelovali v raziskavi TALIS 2008
  - profil *ravnateljev*, ki so sodelovali v raziskavi TALIS 2008
- Profil **šol** v sodelujočih državah
  - *delovno in učno okolje* (velikost šol in velikost razredov)
  - *šolski viri* (materialni in človeški viri)
  - *šolska klima* (vidik učiteljev, vidik učencev)

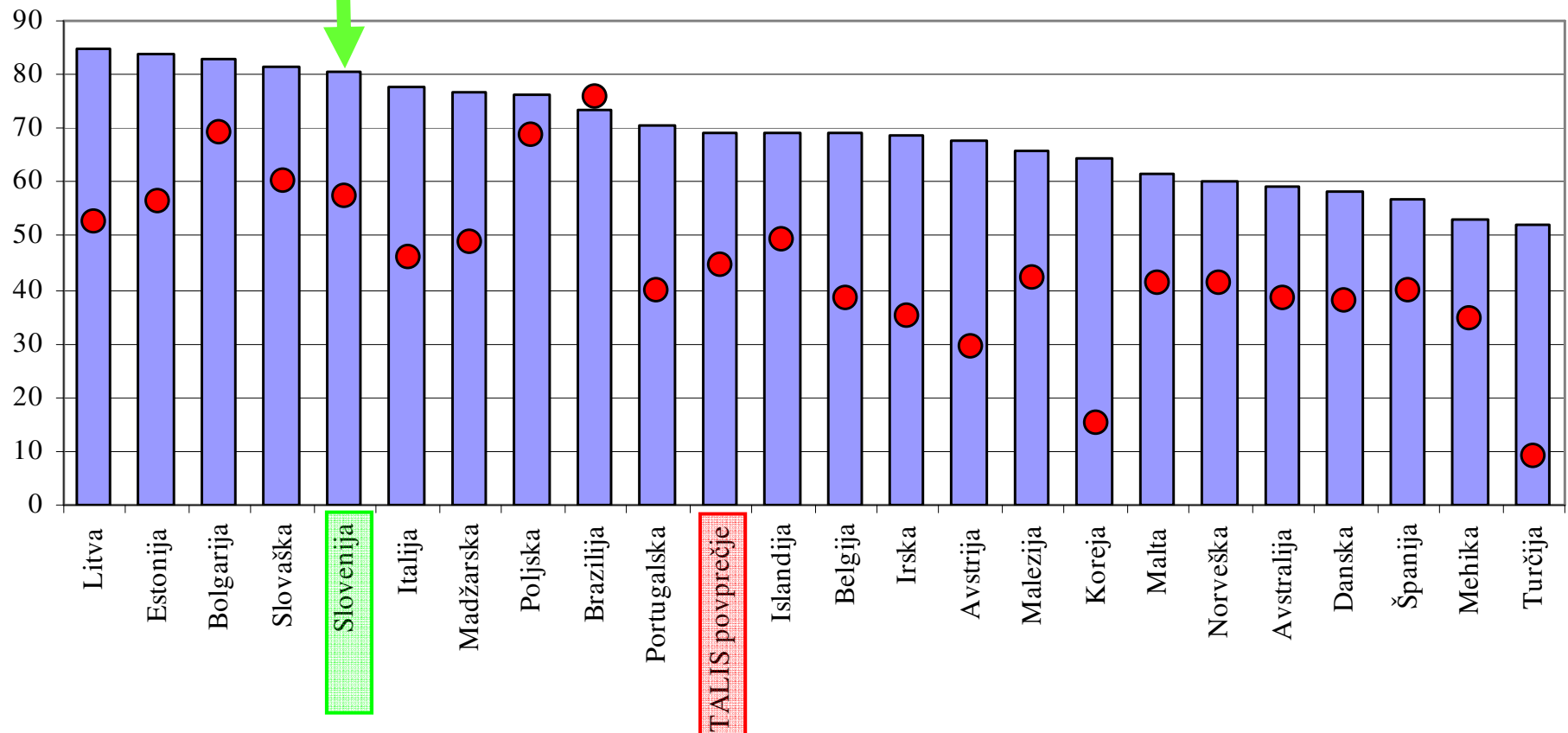
Profil učiteljev in ravnateljcev v sodelujočih državah (glede na spol)

V Sloveniji: 80,4 % učiteljic
TALIS povprečje: 69,3 %

V Sloveniji: 57,4 % ravnateljic
TALIS povprečje: 44,6 %

■ učiteljice

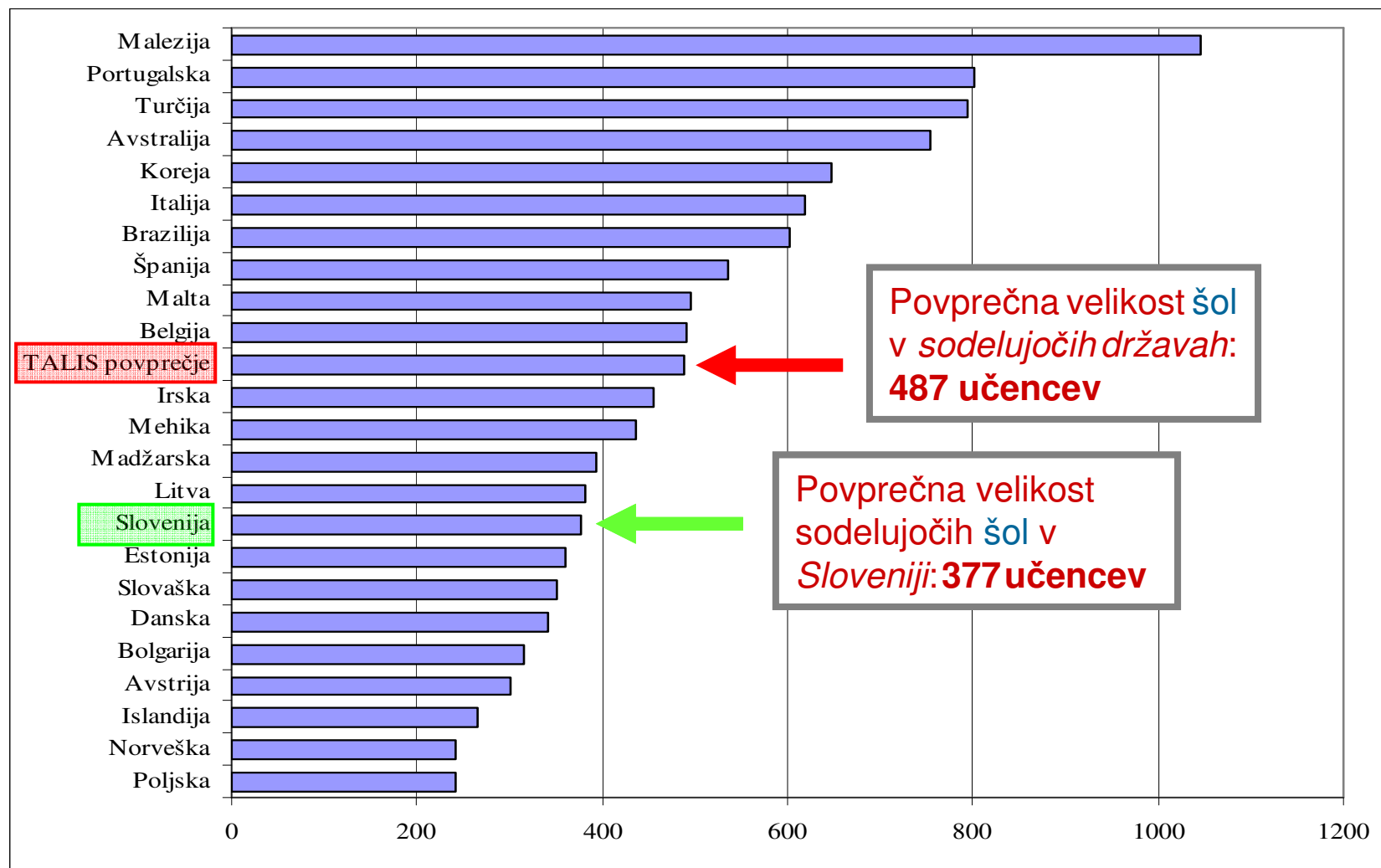
● ravnateljice

Države so razvrščene v padajočem vrstnem redu glede na delež učiteljic.

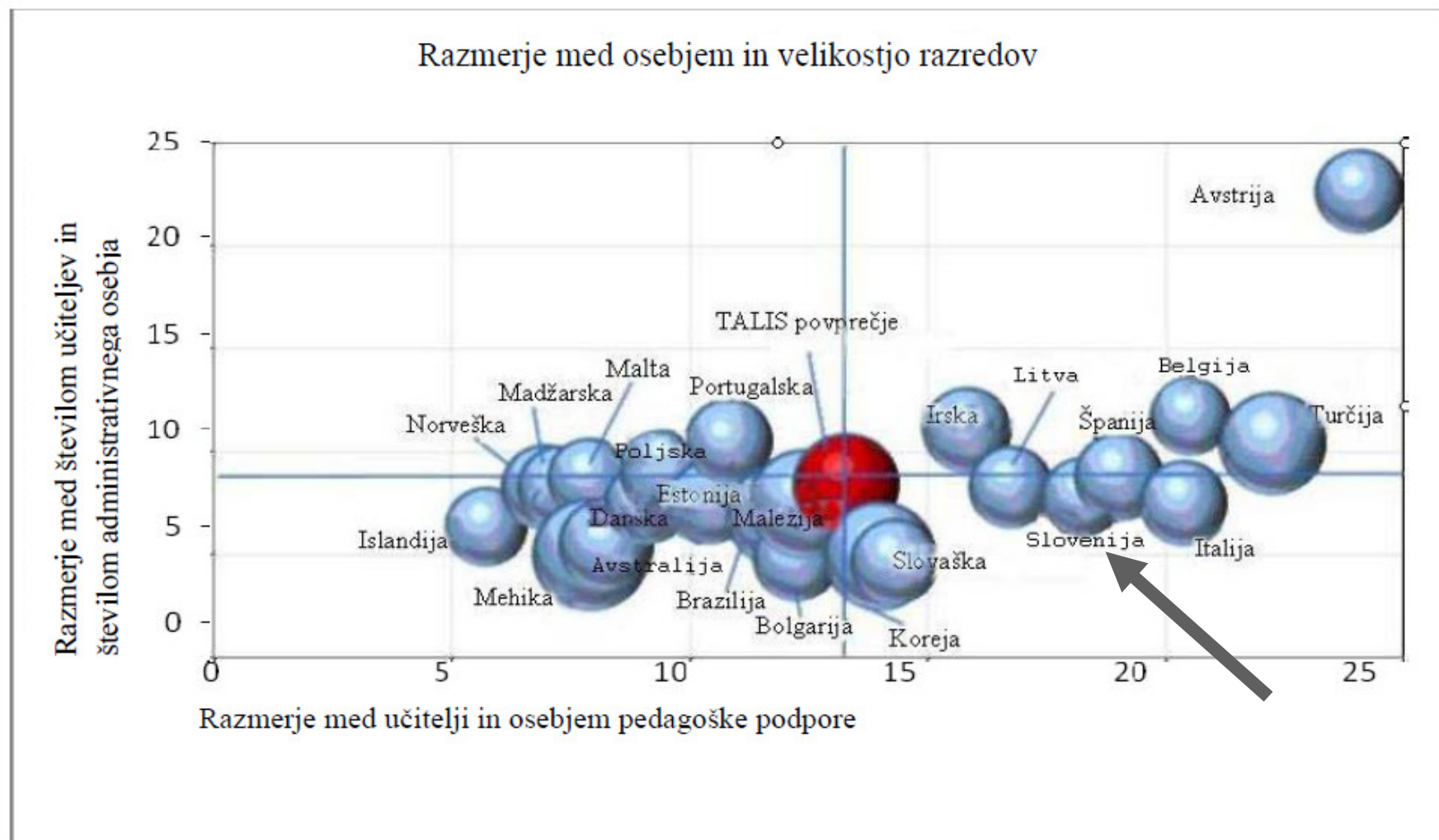
Profil šol v sodelujočih državah

Povprečna velikost šol (število vpisanih učencev na šole)

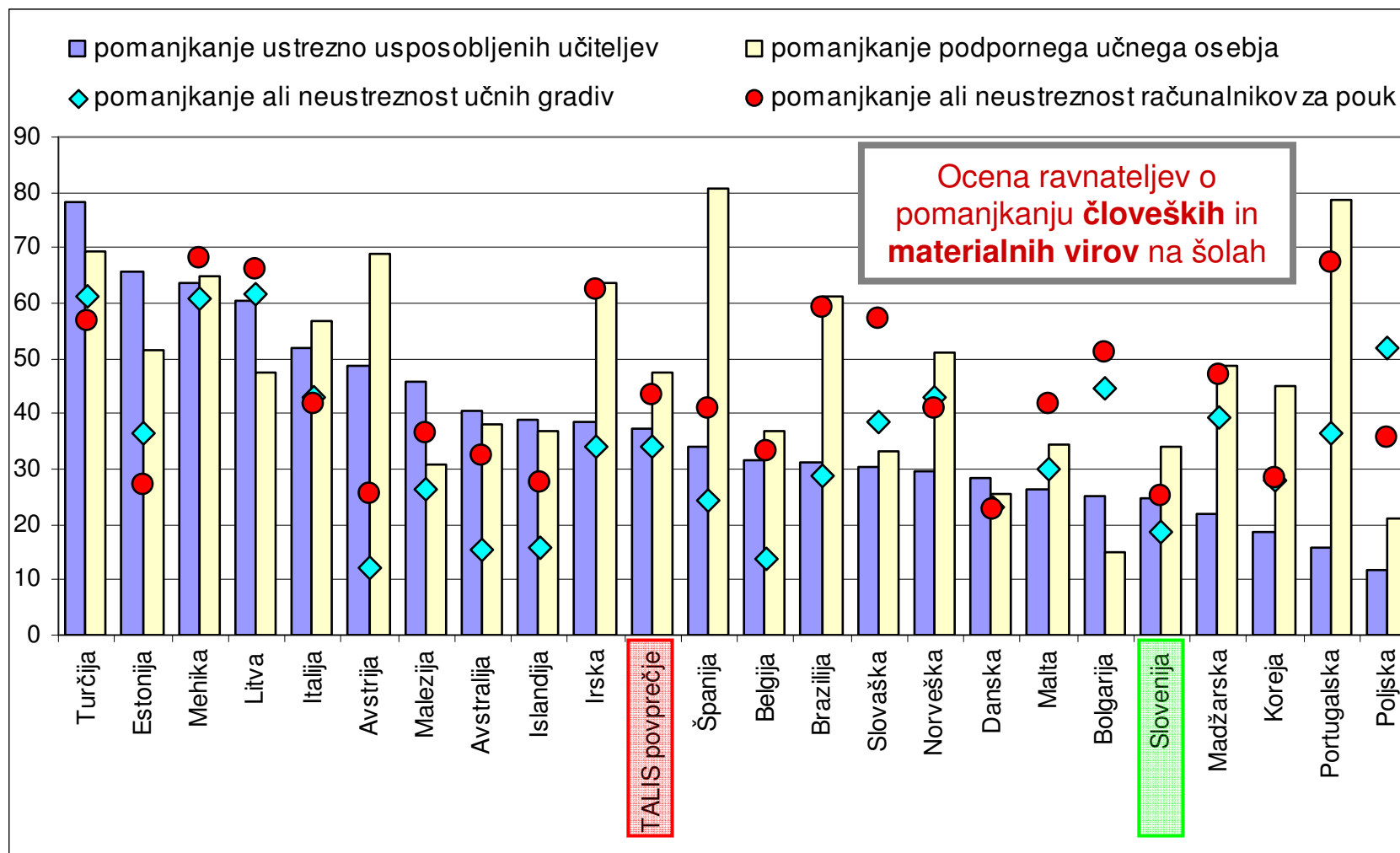
Države so razvrščene padajoče glede na povprečno število učencev, ki obiskujejo šole v sodelujočih državah.

Velikost razreda in delovno okolje učiteljev

Šolski viri

(pomanjkanje človeških in materialnih virov na šolah)

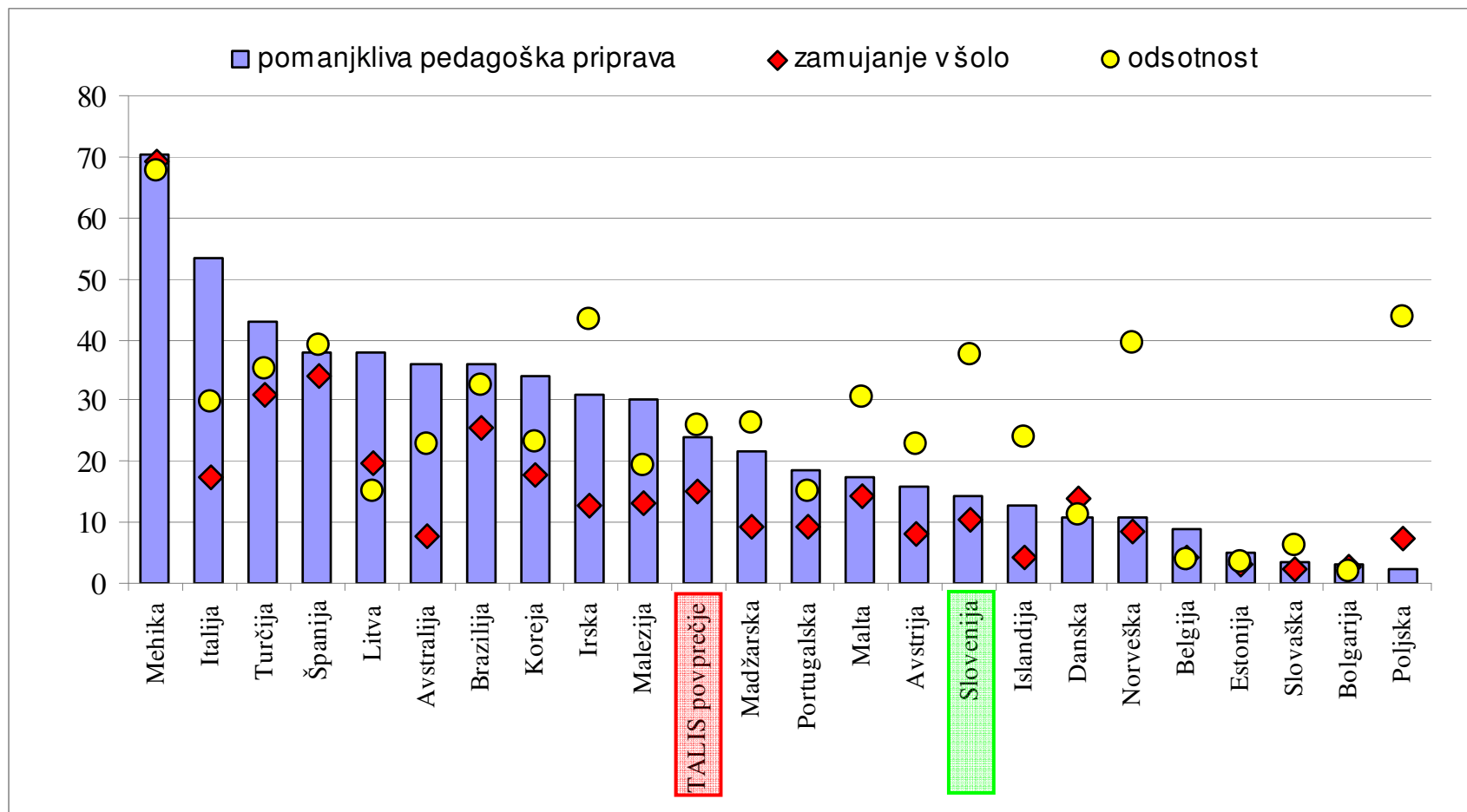

Države so razvrščene v padajočem vrstnem redu glede na delež učiteljev, katerih ravnatelji so poročali, da pomanjkanje ustrezno usposobljenih učiteljev pomembno ovira izvajanje učnega procesa.

Šolska klima – vedenje učiteljev

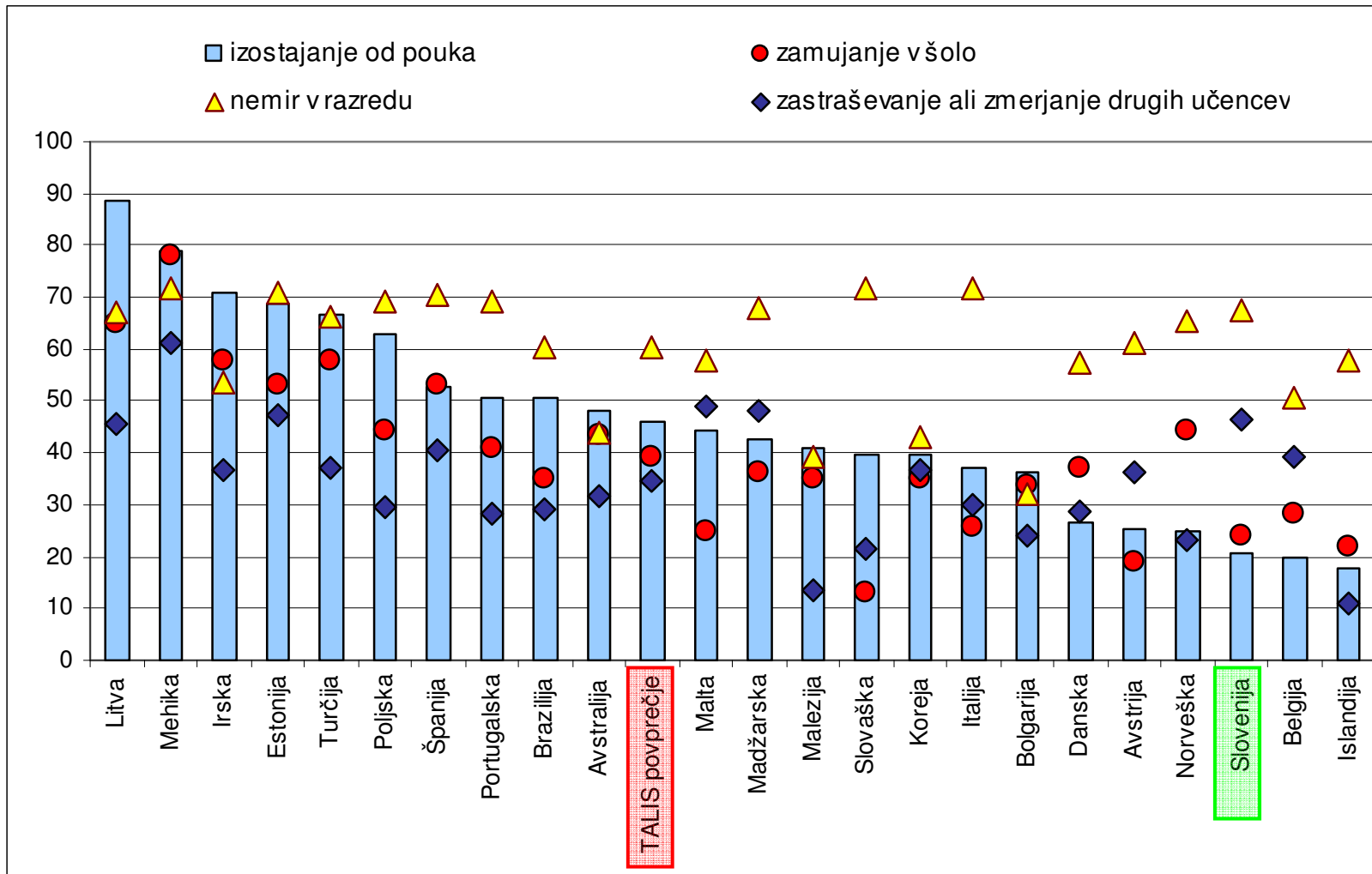
(vedenje učiteljev, ki na šolah ovira učni proces)

Države so razvrščene padajoče, glede na povprečen delež učiteljev, katerih ravnatelji so poročali, da s pomanjkljivo pedagoško pripravo ovirajo učni proces na šoli.

Šolska klima – vedenje učencev

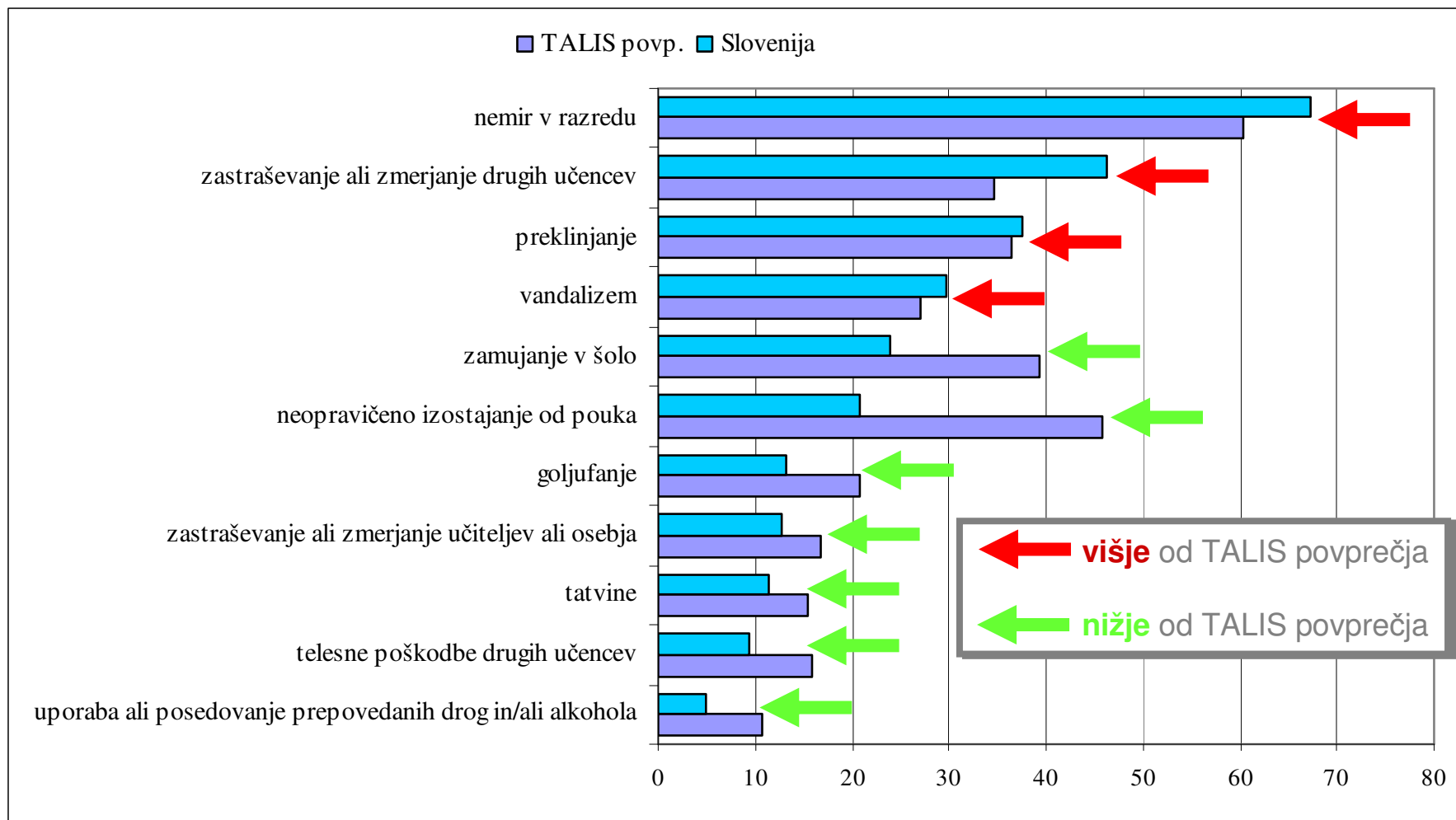
(vedenje učencev, ki na šolah ovira učni proces)

Države so razvrščene v padajočem vrstnem redu glede na odstotek učiteljev, katerih ravnatelji so poročali, da izostajanje učencev od pouka ovira učni proces na njihovi šoli.

Šolska klima – vedenje učencev

(oblike vedenja učencev, ki na šolah ovirajo učni proces)

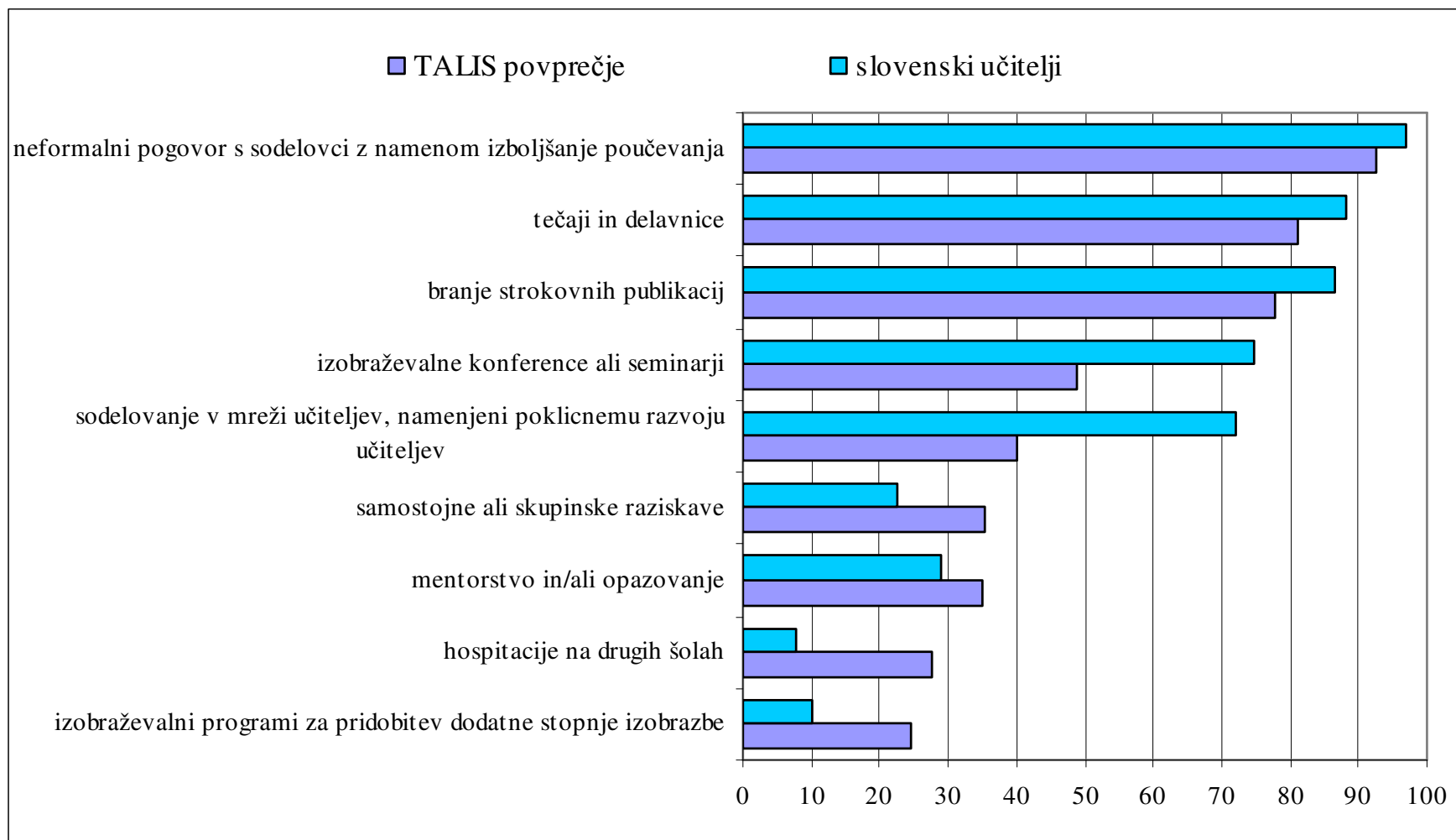
Deleži učiteljev, ki prihajajo iz šol, kjer naslednje oblike vedenja učencev, po mnenju ravnateljev, (nekoliko oziroma zelo) motijo izvajanje učnega procesa na šolah.

Strokovno izpopolnjevanje učiteljev

Raziskovalna vprašanja

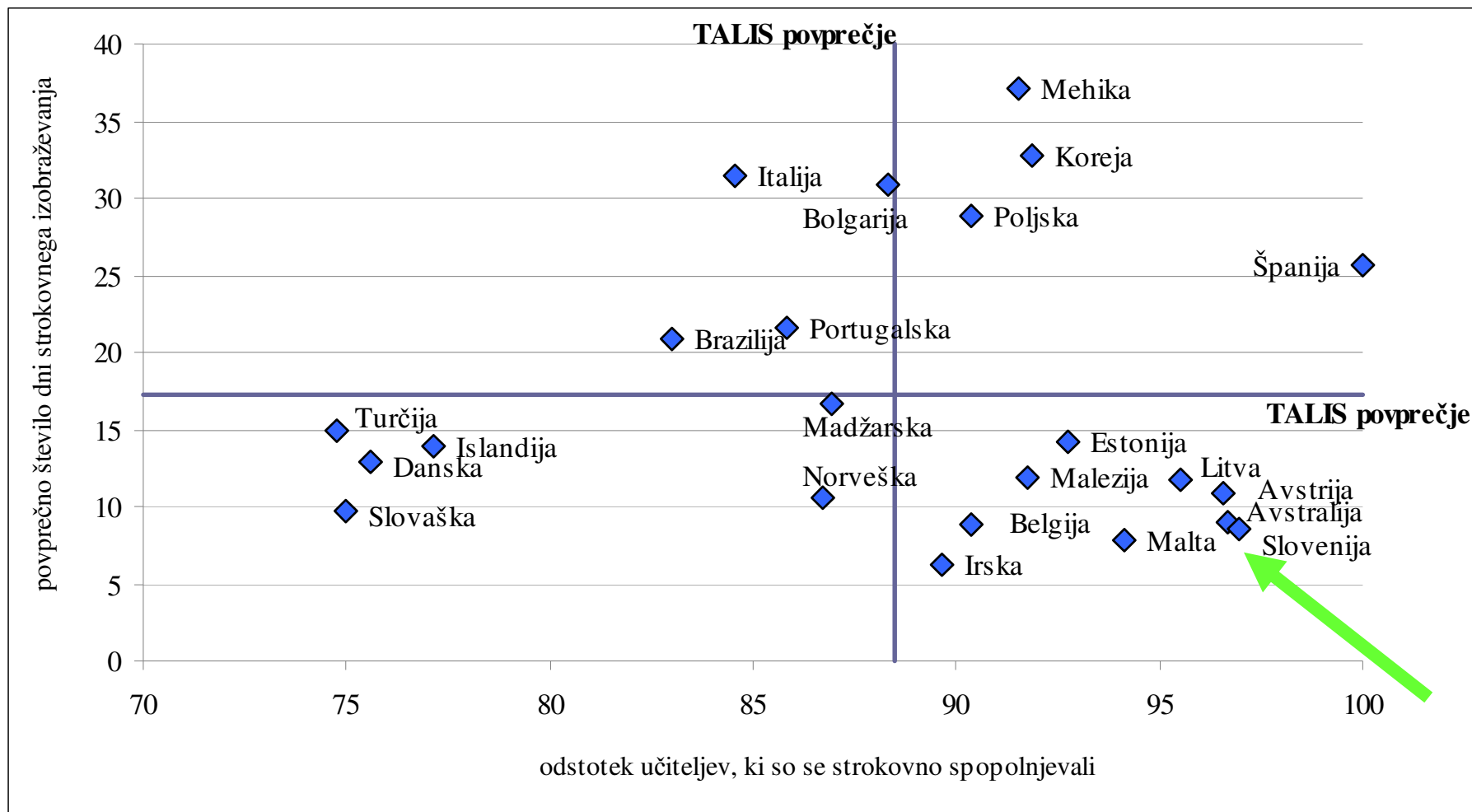
- katere so najpogostejše oblike strokovnega izpopolnjevanja v katerega so bili vključeni učitelji v sodelujočih državah in v Sloveniji ter kakšen je vpliv le-teh?
- kolikšen je delež učiteljev, ki so se udeležili strokovnega izpopolnjevanja in v kakšnem obsegu so se ga udeleževali?
- kako dobro so bile zadovoljene potrebe učiteljev po strokovnem izpopolnjevanju?
- kakšno podporo imajo učitelji za udeležbo v strokovnem izpopolnjevanju?
- katere so najpogostejše ovire, ki onemogočajo uresničevanje potreb učiteljev na področju strokovnega izpopolnjevanja?
- katere so neizpolnjene potrebe učiteljev na področju strokovnega izpopolnjevanja?

Vrste strokovnega izpopolnjevanja, ki so se jih udeležili učitelji

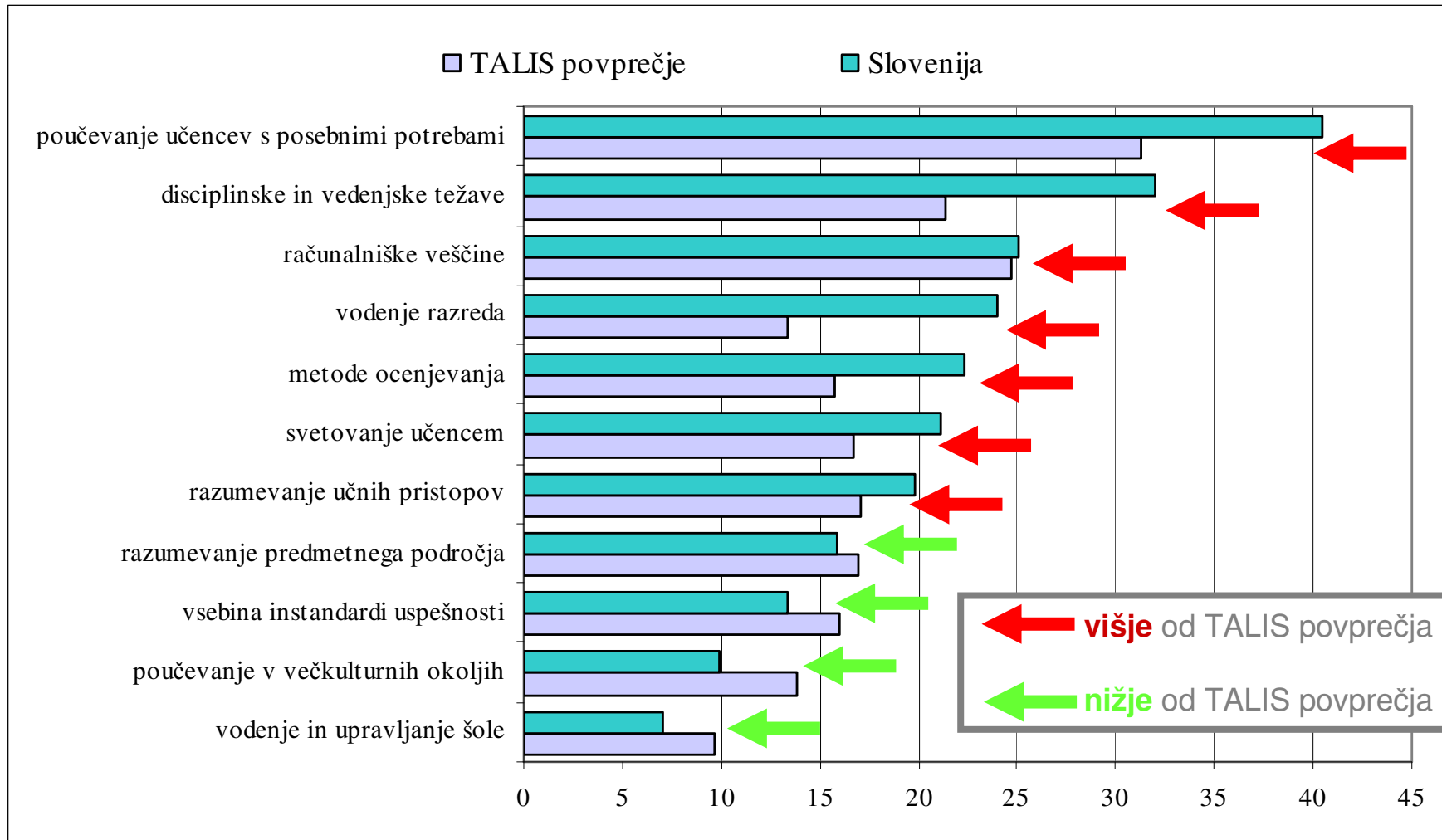

Posamezne oblike strokovnega izpopolnjevanja so razvrščene v padajočem vrstnem redu glede odstotek slovenskih učiteljev, kakor so se jih udeležili.

Primerjava deleža učiteljev v programih strokovnega izpopolnjevanja in povprečnim številom dni udeležbe

Potrebe učiteljev po dodatnem strokovnem izpopolnjevanju glede na področje izpopolnjevanja

Kategorije strokovnega izpopolnjevanja so razvrščene v padajočem vrstnem redu glede na odstotek slovenskih učiteljev z visokimi potrebami po posameznih področjih strokovnega izpopolnjevanja.

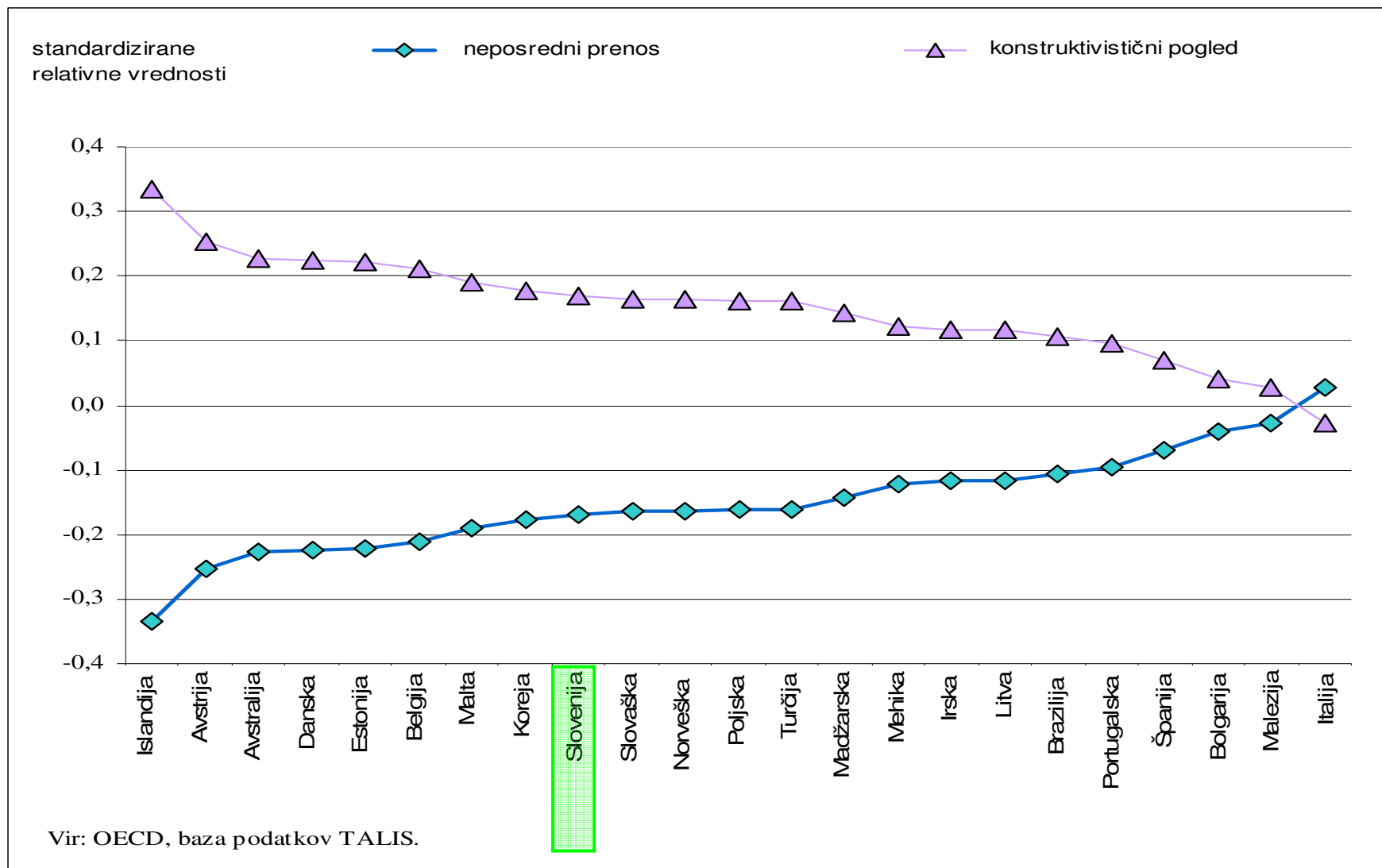
Prakse poučevanja ter prepričanja in stališča učiteljev

Pregled podatkov, ki se nanašajo na posamezne vidike poučevanja in učenja, in sicer:

- prepričanja in stališča učiteljev [ter ravnateljev] o poučevanju in učenju;
- prakse poučevanja učiteljev;
- medsebojno sodelovanje učiteljev;
- čas, ki ga učitelji porabijo v razredu za posamezne delovne naloge;
- zadovoljstvo učiteljev z delom, ki ga opravljajo ter občutek lastne učinkovitosti.

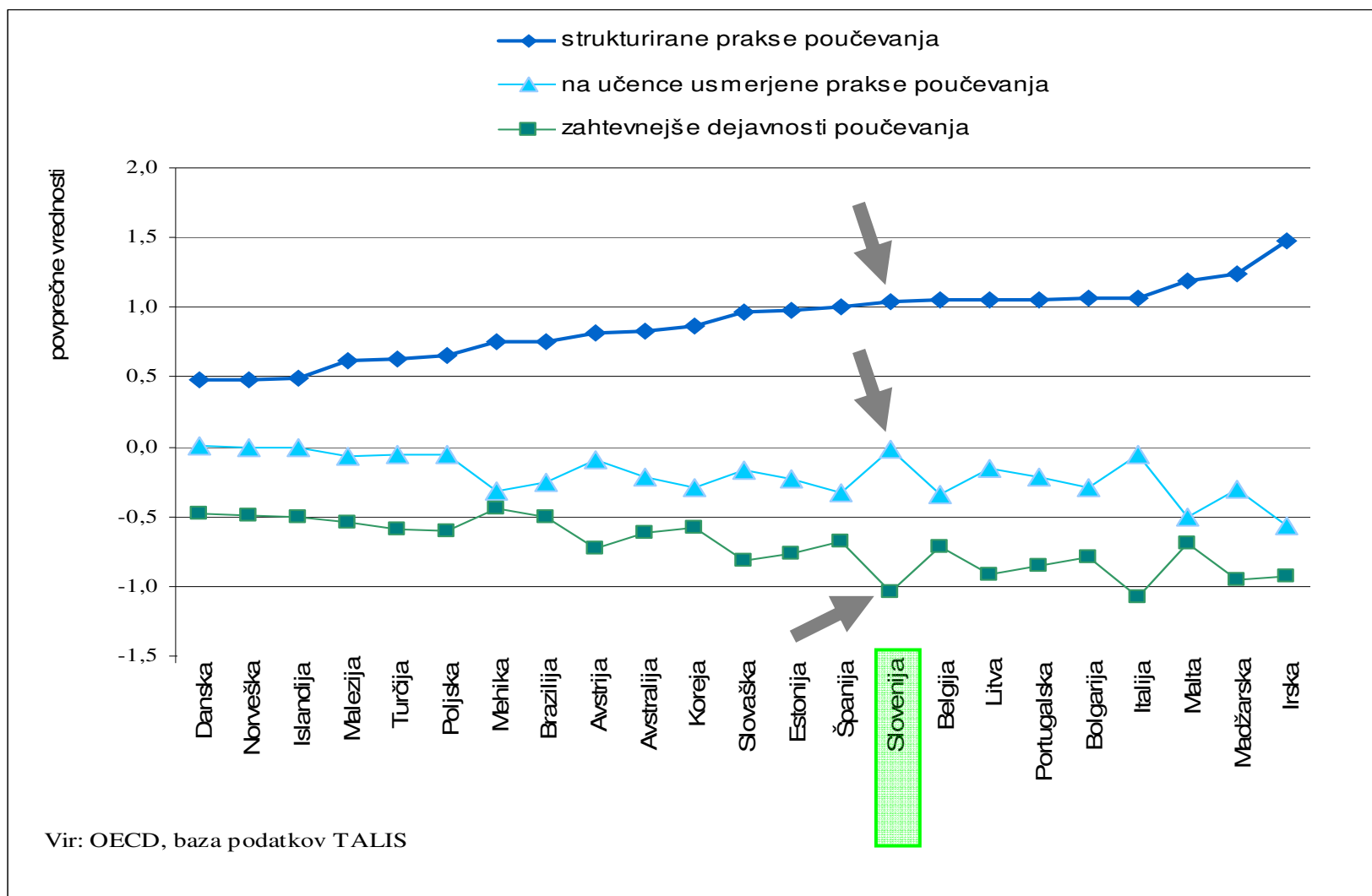
Prepričanja učiteljev o poučevanju in učenju – mednarodna primerjava

Prakse poučevanja učiteljev

- *Strukturirane prakse poučevanja*, ki so bile izmerjene s petimi spremenljivkami, kot so »Jasno prestavim učne cilje« in vključujejo še pregledovanje nalog, pregledovanje delovnih zvezkov, preverjanje znanja med učno uro, povzetek prejšnje učne ure.
- *Na učence usmerjene prakse poučevanja* so bile izmerjene s štirimi spremenljivkami, ki vključujejo naslednje dejavnosti: učenci delajo v manjših skupinah, delo po skupinah glede na sposobnosti, samoocenjevanje, sodelovanje učencev pri načrtovanju razrednih dejavnosti.
- *Zahtevnejše dejavnosti poučevanja* so bile izmerjene s štirimi spremenljivkami, ki se osredotočajo na naslednje: izdelava projektov, izdelava izdelkov, pisanje esejev in zagovarjanje stališč.

Prakse poučevanja učiteljev – mednarodna primerjava

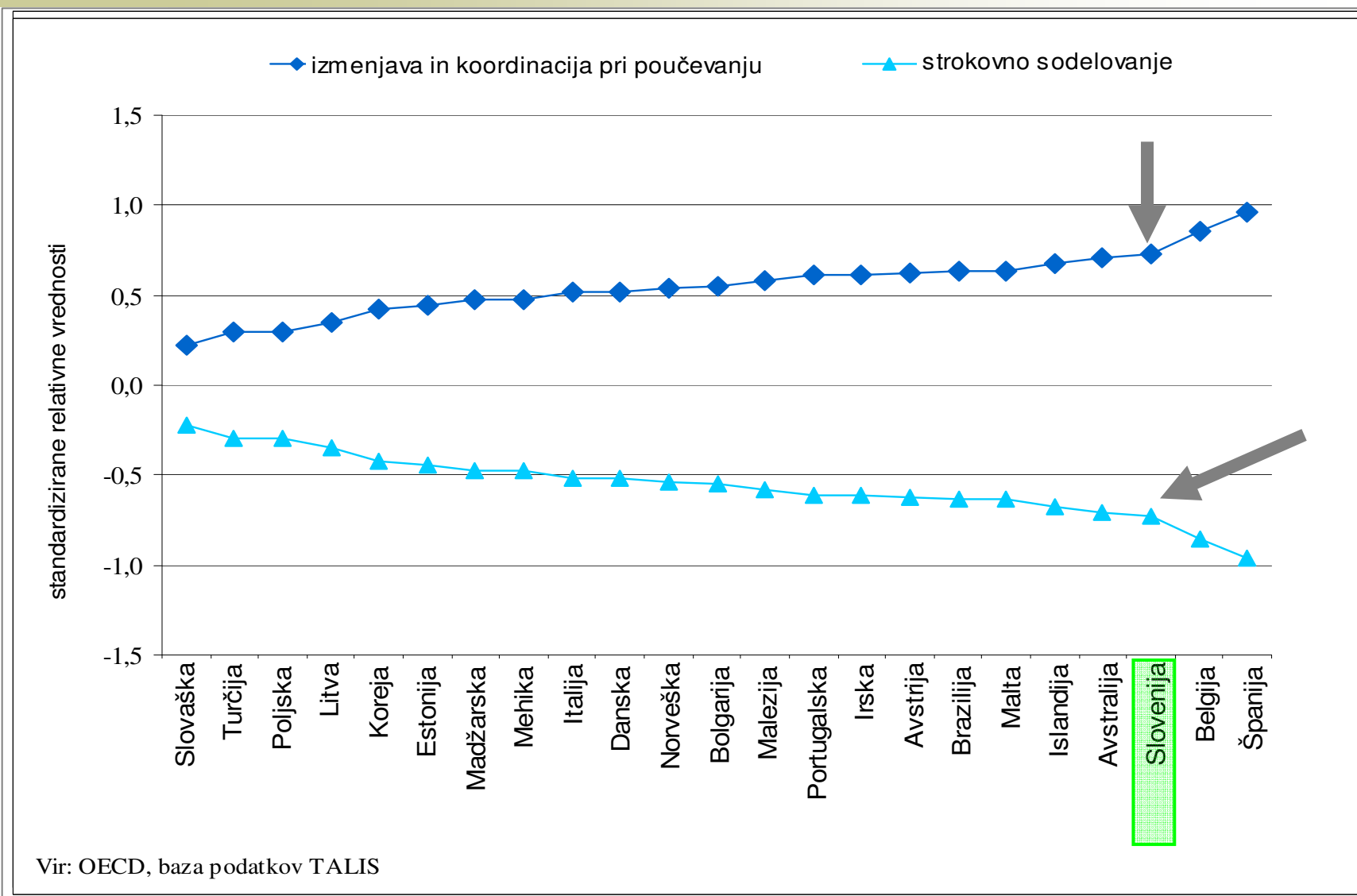

Sodelovanje med učitelji

V raziskavi TALIS 2008 sta bila uporabljena dva indikatorja za merjenje sodelovanja med učitelji, in sicer:

- *Izmenjava in koordinacija pri poučevanju*, ki ga sestavljajo spremenljivke kot so: izmenjava učnega materiala, diskusije o posameznih učencih, prisotnost na konferencah, zagotavljanje skupnih standardov
- *Strokovno sodelovanje*, pa je sestavljeno iz naslednjih spremenljivk: skupinsko poučevanje, opazovanje učitelja s povratno informacijo, skupne aktivnosti med razredi, sodelovanje v dejavnostih poklicnega učenja

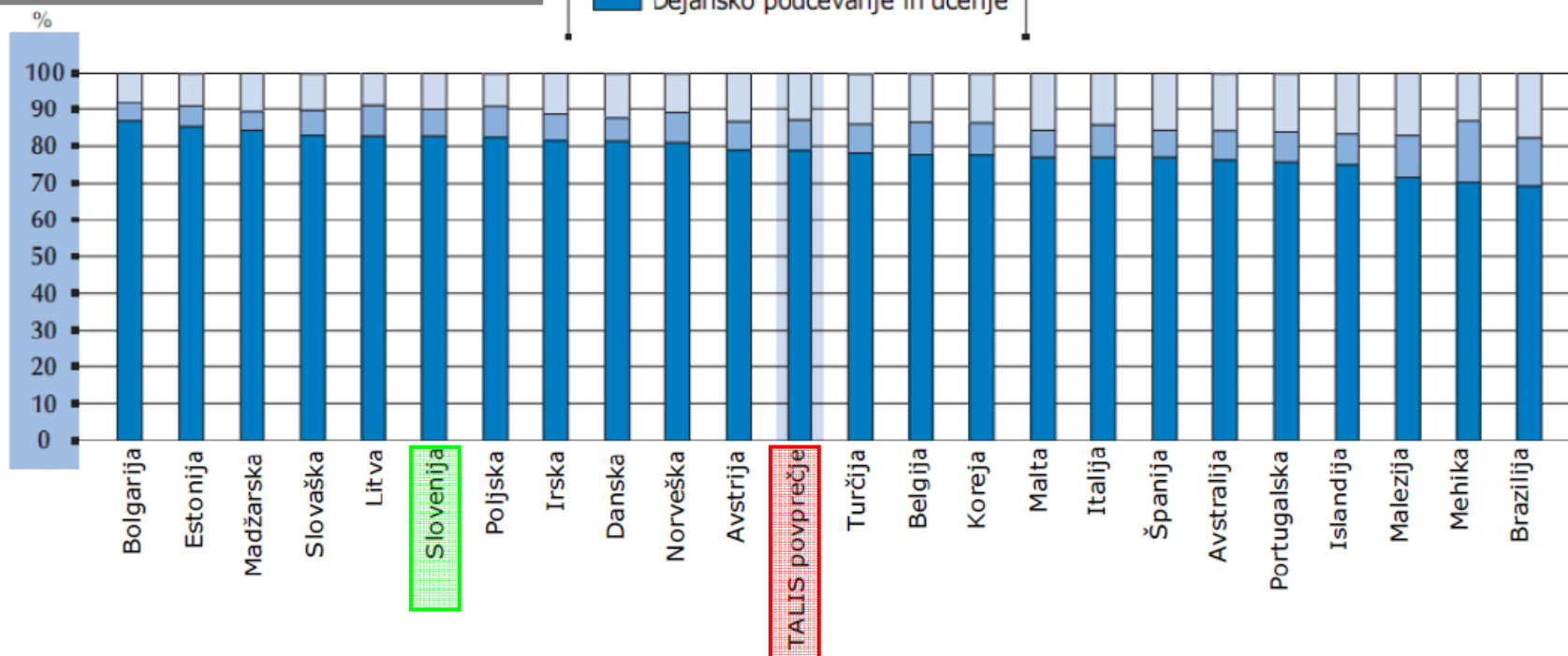
Sodelovanje med učitelji – mednarodna primerjava

Čas v okviru pouka, ki ga učitelji porabijo za posamezne dejavnosti

SLOVENIJA (povprečje):
 administrativne zadolžitve:
 5 minut (7,3 % časa)
 ohranjanje reda v razredu:
 5 minut (10,1 %)
 poučevanje:
 35 minut (82,7 % časa)

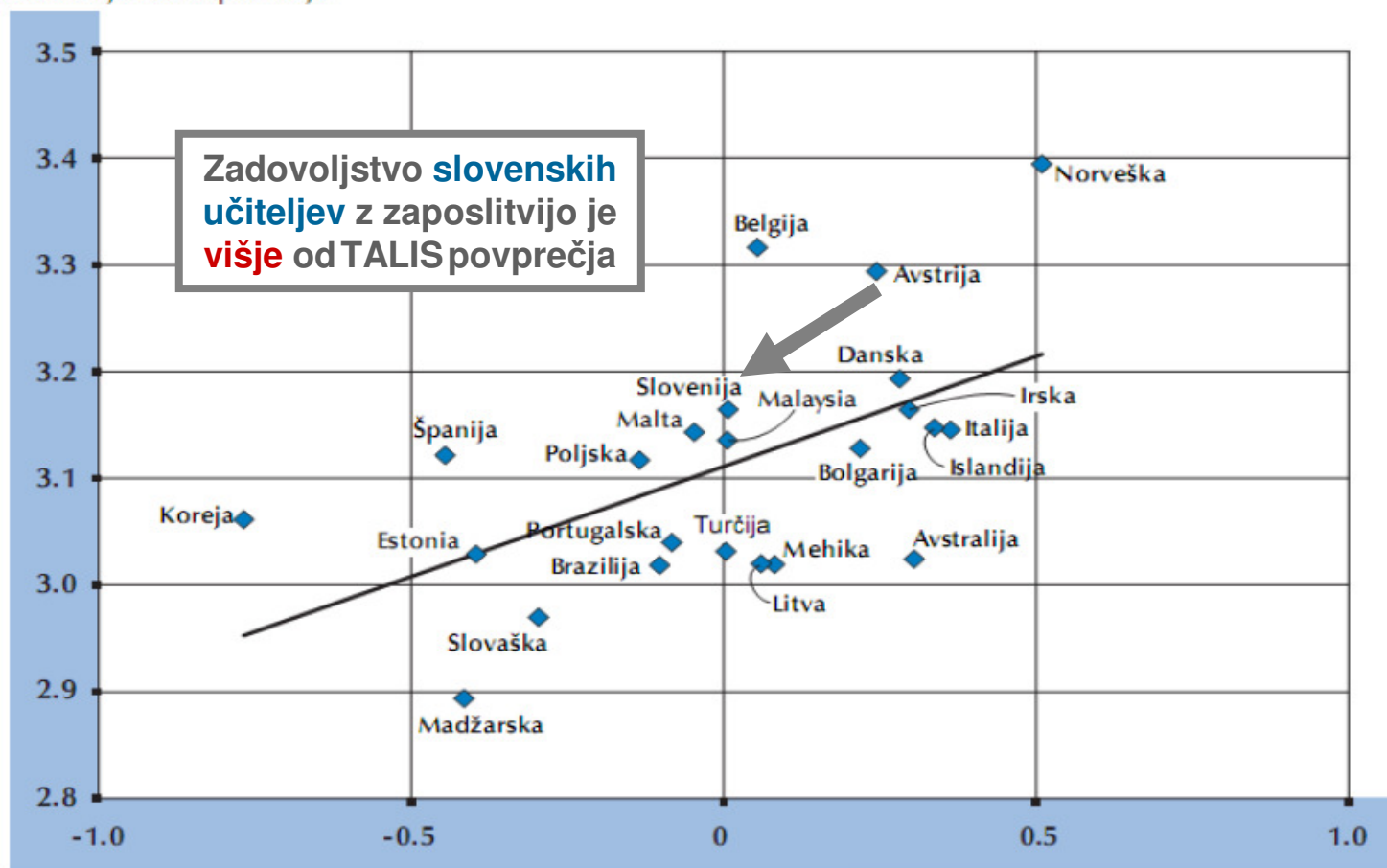
TALIS (povprečje):
 administrativne zadolžitve:
 (8,2 % časa)
 ohranjanje reda v razredu:
 (12,9 %)
 poučevanje:
 (79 % časa)

Države so razvrščene v padajočem vrstnem redu, glede na odstotek časa dejansko porabljenega za poučevanje in učenje.

Zadovoljstvo z zaposlitvijo in lastna učinkovitost učiteljev – mednarodna primerjava

Zadovoljstvo z zaposlitvijo

Samo-učinkovitost: standardizirane faktorске ocene

Viri o raziskavi TALIS 2008

- Mednarodno poročilo raziskave **TALIS 2008** je dostopno na spletnih straneh *Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj* OECD: <http://www.oecd.org/dataoecd/17/51/43023606.pdf>
- Nacionalno poročilo raziskave **TALIS 2008** je dostopno na spletnih straneh Pedagoškega inštituta: <http://www.pei.si>

Dodatne informacije o raziskavi TALIS 2008:

mag. Mitja Sardoč

Nacionalni center raziskave TALIS

PEDAGOŠKI INŠTITUT

Gerbičeva 62

1000 Ljubljana

e-naslov: mitja.sardoc@pei.si